

Telenor ASA
Postboks 800
1331 FORNEBU

Vår ref.:
Vår dato: 2021-06-11

Deres ref.:
Deres dato:

Saksbehandler: Jan Gerhard Rødal

Varsel om vedtak - Prisregulering og krav om regnskapsmessig skille for fast mobilt bredbånd

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) fattet 20. desember 2018 vedtak (M3b-vedtaket) om utpeking av Telenor ASA (Telenor) som tilbyder med sterk markedsstilling og pålegg om særskilte forpliktelser i grossistmarkedet for sentral tilgang til faste aksessnett (Marked 3b).

I kapittel 2.4.4.2 i markedsanalysen som ble utarbeidet i tilknytning til Marked 3b-vedtaket, konkluderte Nkom på generelt grunnlag med at grossisttilgang til faste radioaksessnett inngår i Marked 3b.

I løpet av 2019 lanserte Telenor produktene «Hjemmebredbånd Mobil» i privatmarkedet og «Bredbånd Bedrift Mobil» i bedriftsmarkedet. Begge produktene har nå betegnelsene «Trådløst Bredbånd» og tilbys som erstatning for DSL-basert bredbånd i deler av Telenors nett der Telenor legger ned kobberaksesser.

Nkom har vurdert Telenors produkter «Trådløst bredbånd» i lys av reguleringen i Marked 3b. I det videre brukes betegnelsen «fast mobilt bredbånd» (FMBB) siden denne betegnelsen har vært brukt i Nkoms tidligere vurderinger av disse produktene og tilhørende grossisttjeneste.

1.2 FMBB-vedtaket

I vedtak 2. september 2020 (FMBB-vedtaket) konkluderte Nkom med at grossisttilgang til FMBB som muliggjør tilgangskjøpers levering av sluttbrukerprodukter tilsvarende Telenors sluttbrukerprodukter, er en form for fast radioaksess som inngår i Marked 3b. På bakgrunn av

dette påla Nkom Telenor å imøtekomme enhver rimelig anmodning om tilgang til FMBB. Videre fremgår det i FMBB-vedtaket at krav om ikke-diskriminering vil få anvendelse for FMBB-tilgang på samme måte som for øvrige tilgangsprodukter i Marked 3b. Det fremgår også at krav om utarbeidelse av standardtilbud og innhold i dette vil gjelde for Telenors grossisttilbud for FMBB. Det vil imidlertid ikke være krav om offentliggjøring av prisbilaget i standardtilbudet eller av detaljert dekningsinformasjon i form av adresselister.

I FMBB-vedtaket har Nkom vurdert behovet for å regulere prisen Telenor kan ta for implementering av grensesnitt for tilgang til FMBB. En uforholdsmessig høy pris for etablering av tilgang er egnet til å virke som en etableringshindring for aktuelle tilgangskjøpere og dermed til å undergrave formålet med tilgangsplikten. For å avhjelpe dette potensielle konkurranseproblemet, har Nkom funnet det nødvendig å stille krav om at Telenors priser for implementering av grensesnitt for tilgang til FMBB skal være rimelige. Nkom har i FMBB-vedtaket også gitt visse føringer for rimelighetsvurderingen.

FMBB-vedtaket stiller også krav til at tilgangspriser for etablering og abonnement for den enkelte kundetilknytning skal være ikke-diskriminerende, jf. kapittel 5.1 i FMBB-vedtaket. Kravet innebærer særlig at tilgangsprisene ikke skal settes høyere enn at Telenors egen sluttbrukervirksomhet ville oppnådd en rimelig margin gitt Telenors egne kostnader og dersom sluttbrukervirksomheten kjøpte tilgang av Telenors grossistvirksomhet til slike vilkår som Telenor tilbyr til eksterne tilgangskjøpere.

Når det gjelder prisene på øvrige elementer for kjøp av FMBB, og da særlig pris på etablering og abonnement på grossistnivå for den enkelte tilknytningen, har Nkom i FMBB-vedtaket gitt uttrykk for at de samme konkurranseproblemene som for tilgangsimpenering gjør seg gjeldende. Det fremgår at Nkom ser det som hensiktsmessig å gjennomføre en separat høring om slik prisregulering og eventuelt krav om regnskapsmessig skille i medhold av ekomloven § 4-9.

1.3 Varsel om prisregulering for FMBB

Nkom varslet 13. oktober 2020 at Telenor vil bli pålagt å tilby tilgang til FMBB til priser som innebærer at kjøper av tilgang ikke settes i marginskvis. For å sikre at denne forpliktelsen overholdes, vil Nkom gjennomføre marginskvistester. I varselet fremgår det at Nkom vil ta utgangspunkt i metoden og prinsippene for marginskvistesten som gjelder for VUA fiber, jf. kapittel 7.3.4.3 og vedlegg 3 i M3b-vedtaket, og at Nkom vil gjennomføre en egen høring om den konkrete utformingen av marginskvistesten for FMBB før vedtak om prisregulering for FMBB fattes.

Nkom mottok kommentarer fra GlobalConnect og Telenor til varselet om marginskvisregulering for FMBB.

GlobalConnect ber om at Nkom i stedet pålegger en kostnadsorientert prisregulering som sikrer bærekraftig konkurranse. For det tilfellet at Nkom holder fast ved å pålegge et forbud mot prisdiskriminering, må Nkom som et minimum sikre økonomisk replikerbarhet gjennom tilpasninger i marginskvistesten og ved at eventuelle prisendringer på sluttbruker- og/eller grossistnivå må godkjennes før de settes ut i livet (ex ante).

Telenor mener det ikke er grunnlag for å prisregulere FMBB. Etter Telenors syn er regnskapsmessig skille et bedre og mer forholdsmessig virkemiddel enn en marginskvistest.

Nkom har vurdert kommentarene og har foreløpig konkludert med at det fortsatt er grunnlag for en marginskvisregulering av FMBB. Nkom har derfor utarbeidet en marginskvismodell og tilhørende prinsipper.

I dette dokumentet varsler Nkom hvilke prinsipper som skal gjelde for marginskvisreguleringen for FMBB. Videre vurderer Nkom behovet for å pålegge krav om regnskapsmessig skille for FMBB i Marked 3b.

Nkom vil gi en samlet og detaljert vurdering av alle mottatte høringskommentarer når Nkom konkluderer med hensyn til prisregulering for FMBB.

2 Marginskvismodell og bruttomargintest for FMBB

Nkom har tatt utgangspunkt i metoden og prinsippene for marginskvistesten som har vært brukt for VUA fiber i Marked 3b. Nkom har gjort vurderinger av metode og prinsipper opp mot de konkurranseproblemene som reguleringen er ment å avhjelpe, og kommet frem til et sett av prinsipper som skal gjelde for marginskvisreguleringen av FMBB. Mange av prinsippene er de samme som for VUA fiber, men noen av prinsippene er endret slik at de er tilpasset FMBB. Marginskvisprinsippene for FMBB vil fremkomme i nytt vedlegg 8 til Marked 3b-vedtaket. Vedlegget og tilhørende excel-modell og modelldokumentasjon er del av dette varselet.

Marginskvistesten skal sikre at en effektiv, alternativ tilbyder kan replikere en portefølje av Telenors kommersielt mest attraktive FMBB sluttbrukerprodukter. Ifølge prinsipp 4 for marginskvistest for FMBB legges det til grunn en porteføljetilnærming. Dette innebærer at de identifiserte flaggskipsproduktene vil bli testet som en samlet gruppe. Porteføljetilnærmingen gir Telenor fleksibilitet i fastsettelsen av prisene for sluttbruker- og grossistprodukter. Dette innebærer at Telenor i ytterste konsekvens vil kunne sette enkelte grossistpriser slik at tilgangskjøperne ikke får dekket grossistkostnadene. Dette vil særlig være aktuelt for de sluttbrukerproduktene for FMBB som inngår i marginskvistesten, men en porteføljetilnærming innebærer at dette også vil kunne være tilfellet for FMBB sluttbrukerprodukter som inngår i marginskvistesten.

For å sikre at tilgangskjøperne ikke ekskluderes fra deler av sluttbrukermarkedet, mener Nkom det er nødvendig å sette krav til alle Telenors FMBB-produkter som er til salgs i

sluttbrukermarkedet. Dette innebærer at Telenors totale månedlige inntekter knyttet til hvert enkelt FMBB-produkt i sluttbrukermarkedet til enhver tid må være større eller lik de tilhørende totale månedlige grossistkostnadene. Telenor må oppfylle en bruttomargintest for alle enkeltprodukter i sluttbrukermarkedet.

Porteføljetilnærmingen innebærer at det er liten sannsynlighet for at FMBB-produkter rettet mot bedriftsmarkedet blir inkludert i testen, og dermed kan det være grunn til å vurdere om det bør settes noe strengere krav til bruttomargin for produkter rettet mot bedrifter enn produkter som rettes mot privatkunder. FMBB-produktene som tilbys til privatkunder og bedriftskunder er relativt like, og en effektiv, alternativ tilbyder vil kunne tilby sine produkter til begge kundegrupper på noenlunde samme måte. Dermed vil kostnadselementer og kostnadsgrunnlag for produktene også være relativt like. Dette skiller seg fra fiberbaserte bredbåndsprodukter, der TV-tjenester vil være en sentral del av tilbudet til privatkunder og således innebære et større skille mellom produktporteføljen som tilbys til henholdsvis privatkunder og bedriftskunder.

Basert på dette mener Nkom det er grunnlag for å stille samme krav til positiv bruttomargin for alle FMBB-produktene. Nkom har i denne sammenhengen også vektlagt at for de første marginskvistestene vil alle FMBB-produkter inngå i marginskvistesten, både privatprodukter og bedriftsprodukter. Nkom vil imidlertid kunne innføre endrede krav til bruttomargin på et senere tidspunkt, dersom utviklingen og resultatene fra bruttomargintestene skulle tilsi at visse segmenter ikke blir tilstrekkelig ivaretatt av gjeldende regulering.

Nkom vil be Telenor dokumentere at bruttomargintesten er oppfylt i forbindelse med innhenting av data til marginskvistesten, dvs. normalt to ganger i året. Telenor skal ved gjennomføring av bruttomargintestene beregne inntektene for hvert enkeltstående FMBB-produkt. Månedlige inntekter skal inkluderes, inklusive eventuell leie av sluttbrukerutstyr. Kampanjer og rabatter skal hensyntas på samme måte som i marginskvistesten. Telenor skal ved beregning av grossistkostnadene for hvert enkelt FMBB produkt legge til grunn samme metodikk som for marginskvistesten. Totale grossistkostnader skal inngå i beregningen av bruttomargin. Dette inkluderer både månedlige grossistkostnader per abonnement, og eventuelle øvrige grossistkostnader knyttet til tilgangskjøpers avtale med Telenor om grossisttilgang til FMBB.

Når det gjelder spørsmålet om hvordan Nkom vil håndheve et brudd på marginskvis-reguleringen for FMBB, vil Nkom følge samme prinsipper som er beskrevet for VUA fiber, jf. kapittel 7.3.4.2 i M3b-vedtaket, særlig punkt 386-399. Henvisning til disse punktene er lagt inn i nytt kapittel 7.3.4b og fremkommer i kapittel 6 nedenfor.

3 Ex ante marginskvistest

I sine kommentarer 23. juli 2020 til Nkoms utkast til vedtak om å opprettholde tilgang til kobbernett i inntil 5 år, uttalte EFTAs overvåkingsorgan (ESA) bl.a. følgende:

«Following the new technical specifications of the VULA fibre service, the Authority invites Nkom to consider whether it is appropriate to move from an ex post to an ex ante margin squeeze test for this wholesale access service. This would result in an obligation to test any changes in the prices of existing retail offers or the prices of new retail offers launched by Telenor using the VULA fibre wholesale inputs, prior to them being offered to retail customers, in order to ensure that they do not result in a margin squeeze. Telenor's announcement in January 2019 is likely to increase the scope for competition in fibre and for this reason the Authority believes that Nkom should ensure that the migration to fibre does not result in a foreclosure of competition from access seekers.»

Nkom er enig med ESA i at Telenors kunngjøring i januar 2019 vil øke konkurransen om fiberbaserte produkter og at det derfor er viktig å sikre at migrasjon til fiber ikke utelukker tilgangskjøpere fra konkurransen. Det samme vil gjelde for migrasjon til FMBB. Nkom har vurdert ESAs kommentar og mener en hensiktsmessig måte å hensynta denne på er å kombinere en ex post-marginskvistest med en ex ante-marginskvistest som er basert på ex post-marginskvistesten. En slik ex ante-marginskvistest gjør det mulig å teste prisendringer på eksisterende sluttbrukertilbud og priser på nye sluttbrukertilbud forut for lansering. Nkom varsler at Telenor vil bli underlagt et forbud mot å sette tilgangskjøpere i marginskvis. Dette forbudet vil gjelde til enhver tid, og en slik ex ante-test vil bedre sikre at kravet overholdes i perioden mellom de ordinære marginskvistestene.

Ex ante-testen vil innebære at dersom Telenor skal foreta prisøkninger eller andre endringer på ett eller flere flaggskipprodukter, må Telenor dokumentere for Nkom at økonomisk replikerbarhet vil være ivaretatt. Beregningene skal gjøres ved å legge til grunn siste gjennomførte marginskvistest med oppdaterte priser og abonnementsstall, og Telenor skal fremvise for Nkom at porteføljen viser et resultat som ikke er negativt.

Dersom Telenor skal iverksette prisendringer eller andre endringer på ett eller flere enkeltstående FMBB-produkter i sluttbrukermarkedet som ikke inngår i porteføljen med flaggskipprodukter, eller ved lansering av nye FMBB-produkter i sluttbrukermarkedet, må Telenor oversende Nkom dokumentasjon på bestått bruttomargintest.

For å sikre at Telenor kan iverksette prisendringer i sluttbrukermarkedet på en rask og effektiv måte, legger Nkom opp til at sluttbrukerprisene kan justeres samtidig som Telenor fremviser oppfylt marginskvistest og/eller bruttomargintester for Nkom.

På bakgrunn av dette vil Nkom gjøre nødvendige tilføyelser i nytt kapittel 7.3.4b. Endringene fremkommer i kapittel 6 nedenfor.

4 Regnskapsmessig skille

Et regnskapsmessig skille kan bidra til å synliggjøre eventuell diskriminering mellom eksterne grossistkunder av Telenor og Telenors interne virksomhet. Dette er imidlertid et problem som også normalt vil kunne bli avhjulpet gjennom flere former for prisregulering, eventuelt i kombinasjon med kostnadsregnskap.

Behovet for å pålegge krav om regnskapsmessig skille er avhengig av hvilken form for prisregulering som pålegges for den aktuelle tilgangsformen. I Marked 3b er Telenor pålagt rapportering av regnskapsmessig skille for VUA fiber, men ikke for VUA kobber og Bredbåndsaksess. I Nkoms vurdering for VUA fiber fremgår det bl.a. at siden den pålagte marginskvistesten kun omfatter de kommersielt mest attraktive fiberproduktene i sluttbrukermarkedet (flaggskipprodukter), vil det være behov for å pålegge en forpliktelse om regnskapsmessig skille som omfatter alle Telenors fiberbaserte produkter i sluttbrukermarkedet. For VUA kobber hadde Nkom lagt opp til en marginskvistest som ville omfatte alle relevante sluttbrukerprodukter, og Nkom konkluderte med at det derfor ikke var nødvendig og forholdsmessig å pålegge en forpliktelse om regnskapsmessig skille.

Nkom har konkludert med at Telenor pålegges prisregulering for FMBB i form av en marginskvistest for de kommersielt mest attraktive produktene i sluttbrukermarkedet (flaggskipprodukter). De to første gangene marginskvistesten gjennomføres vil imidlertid alle Telenors FMBB-produkter inngå i testen. I påfølgende tester vil enkelte av Telenors FMBB-produkter i sluttbrukermarkedet ikke nødvendigvis inngå i marginskvistesten. På denne bakgrunn mener Nkom det er nødvendig å pålegge en forpliktelse om regnskapsmessig skille for FMBB for å følge opp kravet til ikke-diskriminering. Et slikt regnskapsmessig skille vil omfatte alle Telenors FMBB-baserte produkter i sluttbrukermarkedet.

Formålet med det regnskapsmessige skillet er å synliggjøre hvorvidt tilgangskjøpere kan drive i sluttbrukermarkedet for FMBB-basert bredbånd med positivt resultat med de tilgangsprisene de står overfor, gitt at de er like effektive i sin virksomhet som Telenor.

5 Forholdsmessighet

Nkom har kommet til at det er nødvendig å pålegge Telenor en plikt til å oppfylle en marginskvistest for FMBB. Nkom mener et slikt krav er forholdsmessig ved at testen i tilstrekkelig grad ivaretar Telenors incentiver til å investere i FMBB, samtidig som den ivaretar tilgangskjøper gjennom å hindre marginskvis. Nkom anser at fordelene samlet sett overstiger ulempene dette pålegget påfører Telenor. Nkom har tatt utgangspunkt i metoden og prinsippene for marginskvistesten som gjelder for VUA fiber, og tilpasset disse til markedssituasjonen for FMBB. Telenor er godt kjent med denne formen for regulering og har allerede et opplegg for nødvendig rapportering av data til Nkom. Nkom forutsetter at et lignende opplegg kan benyttes for FMBB, og dette vil bidra til å redusere byrden for Telenor.

Krav til positiv bruttomargin er en sikkerhetsmekanisme for å sikre at tilgangskjøpere kan konkurrere i alle deler av markedet. Krav til positiv bruttomargin sikrer økonomisk replikerbarhet også for produkter som ikke er en del av flaggskipsproduktene som er en del av porteføljetesten.

Telenor har erfaring fra krav til positiv bruttomargin både i mobilmarkedet (marked 15) og for VUA fiber i Marked 3b. Nkom mener at kravene til positiv bruttomargin ikke innebærer et uforholdsmessig krav utover kravene som den ordinære marginskvistesten innebærer.

Nkom har videre kommet til at det er nødvendig å pålegge Telenor en forpliktelse om regnskapsmessig skille for FMBB. Etter Nkoms oppfatning vil det ikke være særlig byrdefullt å utarbeide et regnskapsmessig skille for FMBB i henhold til prinsippene som fremgår av kapittel 7.6.7, samtidig som plikten er formålstjenlig ved at den ivaretar Nkoms behov for å kunne følge opp kravet til ikke-diskriminering og muliggjør rask og effektiv inngripen ved behov.

Telenor er allerede pålagt en plikt til å utarbeide et regnskapsmessig skille for VUA fiber i Marked 3b, og har derfor allerede etablert et opplegg for å gjøre dette. Nkom mener Telenors ressursbruk ved rapportering av regnskapsmessig skille for FMBB vil være forholdsvis begrenset sett opp mot nytteverdien.

På denne bakgrunn mener Nkom at den foreslåtte prisreguleringen og forpliktelsen om regnskapsmessig skille for FMBB er forholdsmessig. Vi viser ellers til vurderingene i kapittel 7.3.9 i Marked 3b-vedtaket.

6 Varsel om vedtak

6.1 Prisregulering for FMBB

Med hjemmel i ekomloven § 4-9 varsler Nkom at Telenor vil bli pålagt å tilby tilgang til FMBB til priser som innebærer at kjøper av tilgang ikke settes i marginskvis.

Varselet innebærer at nytt kapittel 7.3.4b med følgende tekst tilføyes i Marked 3b-vedtaket:

«7.3.4b Gjennomføring av marginskvistester og bruttomargintester for fast mobilt bredbånd

410b. Nkom pålegger en plikt for Telenor til å tilby tilgangspriser for fast mobilt bredbånd (FMBB) som gjør at tilgangskjøper ikke settes i marginskvis. Kravet innebærer at Telenor må tilby tilgang til eksterne tilbydere til en pris som muliggjør at kjøpere av tilgang kan replikere Telenors produkter i sluttbrukermarkedet og oppnå positiv margin.

410c. For å sikre at forbudet mot marginskvis for FMBB i Marked 3b overholdes, vil Nkom gjennomføre marginskvistester og bruttomargintester. Prinsippene for marginskvistester fremgår av vedlegg 8.

410d. Nkom vil som hovedregel gjennomføre marginskvistester to ganger i året. Nkom vil imidlertid også kunne gjennomføre marginskvistester på eget initiativ dersom det er hensiktsmessig, for eksempel dersom det innføres nye grossistprodukter for FMBB i Marked 3b. Forbudet mot å tilby tilgangspriser som gjør at tilgangskjøper settes i marginskvis, vil imidlertid være et løpende krav og således ikke være begrenset til tidspunktene hvor marginskvistestene gjennomføres.

410e. Nkom vil i forbindelse med marginskvistestene innhente relevant informasjon fra Telenor og relevante alternative tilbydere. Det vises til ekomloven § 10-3 om opplysningsplikt. Nkom vil normalt gi en frist på to måneder vedrørende innsendelse av forespurt informasjon.

410f. Marginskvistest vil bli gjennomført snarest mulig etter mottak av forespurt informasjon og normalt innen 30 dager. Nkom vil behandle resultatet av en marginskvistest uten ugrunnet opphold. Alminnelige prinsipper for saksbehandling vil være førende. Nkom legger til grunn at vurderingen av resultatene som fremkommer ved marginskvistest, normalt vil kunne ferdigstilles innen slike tidsrammer som følger av ekomloven § 11-2.

410g. Marginskvistesten skal sikre at en effektiv, alternativ tilbyder kan replikere en portefølje med Telenors kommersielt mest attraktive FMBB-baserte sluttbrukerprodukter.

Porteføljetilnærmingen gir Telenor fleksibilitet i fastsettelsen av prisene for sluttbruker- og grossistprodukter. Dette innebærer at Telenor i ytterste konsekvens vil kunne sette enkelte grossistpriser slik at tilgangskjøperne ikke får dekke grossistkostnadene. Dette vil særlig være aktuelt for de FMBB-baserte sluttbrukerproduktene som ikke inngår i marginskvistesten, men en porteføljetilnærming innebærer at dette også vil kunne være tilfellet for FMBB-baserte sluttbrukerprodukter som inngår i marginskvistesten.

410h. For å sikre at tilgangskjøpere ikke ekskluderes fra deler av sluttbrukermarkedet, mener Nkom det er nødvendig å sette krav til positiv bruttomargin for alle Telenors enkeltstående FMBB-produkter som er i salg i sluttbrukermarkedet. For enkeltstående FMBB-produkter skal bruttomargin være større eller lik null. Det innebærer at Telenors totale månedlige inntekter knyttet til hvert enkeltstående FMBB-produkt i sluttbrukermarkedet til enhver tid må være større eller lik de tilhørende totale grossistkostnadene. Telenor må oppfylle en bruttomargintest for alle enkeltstående FMBB-produkter i sluttbrukermarkedet

410i. Nkom vil be Telenor dokumentere at bruttomargintesten er oppfylt i forbindelse med innhenting av data til marginskvistesten, dvs. normalt to ganger i året. Telenor skal ved gjennomføring av bruttomargintestene beregne inntektene for hvert enkeltstående FMBB-produkt. Månedlige inntekter skal inkluderes, inklusive eventuell leie av sluttbrukerutstyr. Kampanjer og rabatter skal hensyntas på samme måte som i marginskvistesten. Telenor skal ved beregning av grossistkostnadene for hvert enkelt FMBB-produkt legge til grunn samme metodikk som for marginskvistesten. Totale grossistkostnader skal inngå i beregningen av bruttomargin. Dette inkluderer både månedlige grossistkostnader per abonnement, og eventuelle øvrige grossistkostnader knyttet til tilgangskjøpers avtale med Telenor om

grossisttilgang til FMBB. Videre skal Telenor legge til grunn samme volumrabatt som ved forrige marginskvistest.

410j. Telenor skal i forkant av prisøkninger eller andre endringer på ett eller flere flaggskipprodukter dokumentere for Nkom at økonomisk replikerbarhet vil være ivaretatt. Beregningene skal gjøres ved å legge til grunn siste gjennomførte marginskvistest med oppdaterte priser og abonnementsstall, og Telenor skal fremvise for Nkom at porteføljen viser et resultat som ikke er negativt. I forkant av prisøkninger eller andre endringer på ett eller flere enkeltstående FMBB-produkter i sluttbrukermarkedet som ikke inngår i porteføljen med flaggskipprodukter, eller ved lansering av nye FMBB-produkter i sluttbrukermarkedet, skal Telenor oversende Nkom dokumentasjon på bestått bruttomargintest. Telenor kan iverksette prisendringene når nødvendig dokumentasjon på bestått marginskvistest og/eller bruttomargintester er oversendt til Nkom.

410k. Brudd på forbudet mot marginskvis for FMBB vil bli håndhevet slik det er beskrevet i punkt 386 til 399 i dette vedtaket.

410l. Brudd på forbudet mot marginskvis ved at Telenor eventuelt ikke skulle bestå marginskvistesten eller bruttomargintesten vil etter Nkoms syn kunne være en indikasjon på at den vedtatte reguleringen ikke er tilstrekkelig effektiv til å ivareta formålet. Et slikt utfall vil dermed gjøre det aktuelt å endre reguleringen og eventuelt å pålegge Telenor krav om kostnadsorienterte priser.»

Videre innebærer varselet at et nytt punkt 473b legges til i Marked 3b-vedtaket kapittel 7.3.10:

«473b. Med hjemmel i ekomloven § 4-9 pålegger Nkom Telenor å tilby tilgang til FMBB til priser som innebærer at kjøper av tilgang ikke settes i marginskvis, i tråd med kapittel 7.3.4b. Telenor skal bestå en porteføljebasert marginskvistest av FMBB-baserte sluttbrukerprodukter og en bruttomargintest av enkeltstående, FMBB-baserte sluttbrukerprodukter, i tråd med kapittel 7.3.4b og vedlegg 8.»

6.2 Regnskapsmessig skille for FMBB

Med hjemmel i ekomloven § 4-8 varsler Nkom at Telenor vil bli pålagt å utarbeide et regnskapsmessig skille for FMBB.

Varselet innebærer at nytt kapittel 7.6.5b med følgende tekst tilføyes i Marked 3b-vedtaket:

«7.6.5b Nærmere om det regnskapsmessige skillet for tilgang til fast mobilt bredbånd (FMBB)

705b. Et regnskapsmessig skille for FMBB vil etter Nkoms oppfatning være mest hensiktsmessig å ilegge ved å dele opp Telenors verdikjede knyttet til FMBB i en grossistvirksomhet og en sluttbrukervirksomhet. Det regnskapsmessige skillet skal vise

Telenors inntekter og kostnader for den FMBB-baserte sluttbrukervirksomheten dersom sluttbrukervirksomheten måtte kjøpt FMBB-tilgang fra Telenors grossistvirksomhet til de samme prisene som eksterne grossistkunder. Det regnskapsmessige skillet skal baseres på fullfordelte, historiske kostnader. De enkelte postene skal i utgangspunktet omfatte de elementene som er angitt i kapittel 7.6.7 i Marked 3b-vedtaket.

705c. Et slikt regnskapsmessig skille vil gjøre det enklere å følge opp en forpliktelse om ikke-diskriminering knyttet til pris mellom Telenors egen FMBB-virksomhet og kjøpere av grossisttilgang til FMBB.

705d. Systemet og prinsippene for regnskapsmessig skille må dokumenteres tilstrekkelig til at det kan etterprøves. Dokumentasjonen må blant annet inneholde en oversikt over hvilke kostnadskategorier som er henført til den FMBB-baserte sluttbrukervirksomheten, samt priser og volum som ligger til grunn for kjøp av grossisttilgang til FMBB.

705e. Det regnskapsmessige skillet vil være et supplement til marginskvistesten som pålegges for FMBB, jf. kapittel 7.3.»

Videre innebærer varselet at kapittel 7.6.7 i Marked 3b-vedtaket erstattes med følgende:

«7.6.7 Særskilte forpliktelser knyttet til regnskapsmessig skille

709. Nkom viser til vurderingene ovenfor mht. hvilke særskilte forpliktelser knyttet til regnskapsmessig skille Telenor skal pålegges i Marked 3b. De særskilte forpliktelsene Telenor ASA (i den resterende delen av kapitlet omtalt som Telenor) pålegges, fremgår av dette kapitlet.

710. Med hjemmel i ekomloven § 4-8 første ledd pålegger Nkom Telenor å utarbeide et regnskapsmessig skille for sentral tilgang til fiberbaserte aksessnett (VUA fiber) og et regnskapsmessig skille for tilgang til fast mobilt bredbånd (FMBB), i tråd med kapittel 7.6.5 og kapittel 7.6.5b. Regnskapsmessig skille skal gi grunnlag for å kontrollere at forbudet mot prisdiskriminering overfor eksterne kjøpere av sentral tilgang til Telenors fibernett og eksterne kjøpere av tilgang til fast mobilt bredbånd overholdes, jf. ekomloven § 4-7 annet ledd.

711. Med hjemmel i ekomloven § 4-8 femte ledd pålegger Nkom Telenor å dele opp verdikjeden i en grossistvirksomhet og en sluttbrukervirksomhet, og vise Telenors inntekter og kostnader i henholdsvis den fiberbaserte sluttbrukervirksomheten og den FMBB-baserte sluttbrukervirksomheten dersom Telenors sluttbrukervirksomhet måtte kjøpt tilgang fra Telenors grossistvirksomhet til de samme prisene som eksterne grossistkunder.

712. Med hjemmel i ekomloven § 4-8 femte ledd pålegger Nkom Telenor å basere det regnskapsmessige skillet for VUA fiber og det regnskapsmessige skillet for FMBB på fullfordelte, historiske kostnader og ta utgangspunkt i Telenors finansregnskap. Alle postene skal fordeles mellom privat- og bedriftssegmentet basert på relevant statistikk om levert

teknologi. Nedenfor følger prinsipper for utarbeidelse av regnskapsoppstillingen for Telenors sluttbrukervirksomhet og prinsipper for revisjon:

- **Inntekter** skal omfatte alle relevante inntekter fra tjenester som faktureres Telenors sluttkunder. Inntektene skal som hovedregel hentes direkte fra finansregnskapet, men kan under særlige forhold være sammenholdt med underlag fra for eksempel fakturasystemer. Inntektene skal være avstembare mot finansregnskapet. Inntektene fra sluttbrukermarkedet skal fordeles på de relevante grossistproduktene.
- **Kostnader til grossistvirksomheten** skal omfatte kostnadene som Telenors sluttbrukervirksomhet ville ha betalt til Telenors grossistvirksomhet hvis det mellom disse var etablert en standardavtale om kjøp av henholdsvis VUA fiber og FMBB. Kostnader til grossistvirksomhet skal beregnes ved å summere etablerings- og abonnementsvolum, samt tilhørende transportprodukter som inngår i produksjon av sluttbrukerproduktene, multiplisert med standard listepriser. Dersom standard listepriser har blitt endret i den aktuelle perioden, skal en vektet gjennomsnittspris legges til grunn. Det skal fremgå hvordan kostnader til nettvirksomheten er beregnet, herunder en spesifisering av hvilke grossistprodukter som inngår med tilhørende priser, volum og rabattsats.
- **Ekstern varekost** skal omfatte kostnader til innsatsfaktorer som kjøpes av andre og som inngår i produksjonen av de tjenester som er knyttet til de relevante sluttbrukerinntektene spesifisert overfor. Posten skal spesifiseres.
- **Interne kostnader til sluttbrukervirksomheten** skal omfatte alle kostnader sluttbrukervirksomheten pådrar seg for å kunne selge og levere de tjenester som er knyttet til de relevante sluttbrukerinntektene som spesifisert ovenfor. Typiske aktiviteter/prosesser vil være salg, markedsføring, kundeservice, fakturering, drift av serviceplattformer, drift av IT-systemer og relevante støttesystemer, økonomistyring og ledelse etc. Interne kostnader skal fordeles etter årsakssammenheng. Resterende kostnader skal fordeles forholdsmessig ut fra allerede henføre kostnader.

Prinsippene for fordeling av kostnader mellom grossist- og sluttbrukervirksomheten skal beskrives og begrunnes ved første rapportering. Endring i prinsippene for fordeling av kostnader mellom grossist- og sluttbrukervirksomheten skal beskrives og begrunnes i rapporteringen for den aktuelle perioden. Det følger av prinsippet om fullfordelte kostnader at de interne kostnadene skal omfatte en rimelig andel av felleskostnadene, herunder konsernoverhead. Interne kostnader for sluttbrukervirksomheten skal spesifiseres på alle vesentlige kostnadskategorier.

- **Kalkulatorisk rentekostnad** skal inkluderes i regnskapsoppstillingen for å ta høyde for en rimelig avkastning på de investeringer som inngår i sluttbrukervirksomheten. Kapitalbinding som knytter seg til utstyr som benyttes av både grossist- og sluttbrukervirksomheten, skal fordeles etter årsakssammenheng. Resterende

kapitalbinding skal fordeles som allerede fordelt kapitalbinding. Telenor skal benytte kalkulatorisk rente i henhold til det til enhver tid gjeldende vedtak fra Nkom om kalkulatorisk rente for fastnettmarkedene.

713. *Med hjemmel i ekomloven § 4-8 pålegger Nkom Telenor å offentliggjøre en beskrivelse av systemet for føring av regnskapsmessig skille, herunder oversikt over kostnadskategorier og hvilke fordelingsnøkler som anvendes.*

714. *Med hjemmel i ekomloven § 4-8, jf. § 10-3, pålegger Nkom Telenor å oversende rapporter om regnskapsmessig skille for VUA fiber og FMBB til Nkom hvert år innen 1. juli det påfølgende året. Første rapportering for VUA fiber skal være for regnskapsåret 2019 og skal sendes Nkom innen 1. juli 2020. Første rapportering for FMBB skal være for regnskapsåret 2021 og skal sendes Nkom innen 1. juli 2022.»*

7 Høringsfrist

Kommentarer til dette varselet kan sendes til Nkom på firmapost@nkom.no innen 2. juli 2021.

Med hilsen

Hans Jørgen Enger
avdelingsdirektør

Øyvind Halvorsen
Seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og ekspedert uten underskrift

- Vedlegg 1:** Prinsipper for bruk av marginskvistest for fast mobilt bredbånd (FMBB) i Telenors mobilnett i Marked 3b.
- Vedlegg 2:** Using and updating the fixed mobile broadband (FMBB) margin squeeze testing tool
- Vedlegg 3:** Marginskvismodell Telenor-only FMBB MST v1.0
- Vedlegg 4:** Marginskvismodell Public FMBB MST v1.0